

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **R. N.,** zastoupeného JUDr. Benjaminem Zollmannem, advokátem se sídlem Na Poříčí 30, Praha 1, proti žalované: **Pražská správa sociálního zabezpečení,** Sokolovská 855/225, Praha 9, proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 11. 2009, č.j. 41074/050-9017-20.04.2009/388-13/Če/13528047, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 9. 2010, č. j. 12 Ad 5/2010 – 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel) podal kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 9. 2010, č. j. 12 Ad 5/2010 – 24 (dále jen „napadený rozsudek"), kterým Městský soud v Praze (dále jen „městský soud") zamítl stěžovatelovu žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 11. 2009, č.j. 41074/050-9017/20.04.2009/388-13/Če/13528047 (dále jen „rozhodnutí žalované"), kterým nebylo vyhověno jeho námitce, že byla promlčena dlužná částka na pojistném a penále stanovena výkazem nedoplatků č. 3180/00 ze dne 24. 5. 2000, která byla vymáhaná exekučním příkazem ze dne 17. 6. 2009, č. j. 41074/050-9017-20.04.2009/388-6/Dub/13528047. Žalovaná v odůvodnění tohoto svého rozhodnutí uvedla, že promlčecí doba k dlužnému pojistnému stanovenému výkazem nedoplatků ze dne 24. 5. 2000, č. 3180/2000, počala plynout ode dne jeho doručení, tj. od 24. 5. 2000, a neběžela po dobu soudního vykonávacího řízení od 15. 8. 2001 do 2. 10. 2008. Právo předepsat dlužné pojistné proto nebylo promlčeno a žalovaná z tohoto důvodu nevyhověla stěžovatelově námitce.

Městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku odkázal na znění § 18 odst. 1 a 2 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 589/1992 Sb.“) a uvedl, že desetiletá promlčecí doba pro předepsání dlužného pojistného podle uvedeného ustanovení běží ode dne 26. 5. 2000, kdy byl stěžovateli doručen výkaz nedoplatků ze dne 24. 5. 2000. Podle městského soudu byl tímto výkazem nedoplatků zrušen výkaz nedoplatků ze dne 2. 8. 1999. Výkaz nedoplatků je totiž *„jakýmsi přehledem nezaplacených částek za určité období a k určitému dni, takže poslední výkaz nedoplatků obsahuje všechny skutečnosti za předcházející období, a svou podstatou tedy nahrazuje dřívější výkazy nedoplatků“*.

Rovněž dodal, že žalovaná již dne 13. 8. 2001 podala návrh na soudní výkon rozhodnutí, přičemž toto řízení skončilo dne 2. 10. 2008. Podle § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. po tuto dobu neběžela promlčecí doba. I z tohoto důvodu posoudil jako nedůvodnou stěžovatelovu námitku, že vymáhaná pohledávka stanovená výkazem nedoplatků ze dne 24. 5. 2000 byla promlčena. Městský soud proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. rozsudkem zamítl jako nedůvodnou.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost z důvodů § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť městský soud údajně nesprávně posoudil jeho námitku promlčení, pokud dospěl k závěru, že vymáhaná pohledávka není promlčena. Podle stěžovatele je totiž rozhodující znění § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb., podle nějž se právo vymáhat pojistné promlčuje za 10 let od právní moci platebního výměru, jímž bylo vyměřeno. Podle stěžovatele výkaz nedoplatků není platebním výměrem, a proto nelze tedy promlčecí dobu počítat od okamžiku vydání výkazu nedoplatků. Protože platební výměr nebyl vůbec vydán, nastává podle stěžovatelova názoru počátek promlčecí doby dnem, kdy měl být tento závazek poprvé řádně zaplacen. Rovněž dodal, že i kdyby výkaz nedoplatků měl stejné důsledky jako platební výměr, byla by vymáhaná pohledávka promlčena, protože je údajně vyloučeno, aby nově vydaný platební výměr či výkaz nedoplatků zrušil účinky předchozí, a aby tak promlčecí dobu běžela od nově vydaného platebního výměru či výkazu nedoplatků, neboť by to ve své podstatě mělo za následek nepromlčitelnost pohledávky.

Dále se stěžovatel ohradil proti závěru městského soudu, že promlčecí doba neběžela po dobu soudního vykonávacího řízení, neboť podle něj neběží promlčecí doba pouze po dobu řízení, které soud vede o existenci či výši pohledávky, nikoli po dobu vykonávacího řízení vedeného soudem. Z těchto důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc městskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná v písemném vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že setrvává na svém stanovisku k žalobě, na něž pro stručnost odkázala a navrhla, aby Nejvyšší správní soud stěžovatelovu kasační stížnost zamítl. V přiloženém vyjádření k žalobě popsala skutkový děj a připomněla, že stěžovateli jako plátci pojistného byla ke dni 24. 5. 2000 vyčíslena neuhrazená částka 133 265 Kč výkazem nedoplatků ze dne 24. 5. 2000. Návrh na výkon rozhodnutí pro tuto pohledávku podala žalovaná dne 15. 8. 2001 a Obvodní soud pro Prahu 3 jej nařídil svým usnesením ze dne 21. 9. 2001, č. j. 23 E 1294/2001-4. Nařízený výkon rozhodnutí byl zastaven usnesením Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 2. 10. 2008, č. j. 23 E 1294/2001-53. Dne 20. 4. 2009 bylo zahájeno exekuční řízení a dne 17. 6.

2009 byl vydán exekuční příkaz na účet stěžovatele, proti němuž podal stěžovatel dne 27. 10. 2009 námitku, v níž namítal promlčení pohledávky.

Dále žalovaná s odkazem na znění § 18 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb. uvedla, že v dané věci se právo předepsat dlužné pojistné promlčuje za 10 let ode dne, kdy se plátce pojistného dozvěděl o úkonu ke zjištění nebo vyměření pojistného, kterým byl výkaz nedoplatků ze dne 24. 5. 2000. Z tohoto důvodu nemohlo dojít k promlčení tohoto práva. Dále podotkla, že podle § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. promlčecí doba neběží po dobu řízení u soudu, přičemž podle § 112 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, se za takovou dobu považuje i doba, po kterou byl u soudu nebo u jiného příslušného orgánu navržen výkon rozhodnutí. Podle žalované tedy promlčecí doba, která počala plynout nejdříve dne 24. 5. 2000, neběžela od 15. 8. 2001 do 2. 10. 2008, a proto nemohlo být právo předepsat dlužné pojistné promlčeno.

Nejvyšší správní soud ze spisu zjistil, že stěžovateli vznikla povinnost za období od 1. 7. 1997 od 31. 7. 1999 zaplatit pojistné ve výši 145 845 Kč. Z této částky však stěžovatel uhradil pouze 7480 Kč (dne 17. 12. 1997), a proto mu bylo výkazem nedoplatků ze dne 2. 8. 1999, který mu byl doručen dne 20. 9. 1999, předepsána k úhradě zbývající částka 138 365 Kč. Stěžovatel dne 23. 11. 1999 uhradil 5100 Kč. Žalovaná následně vydala dne 24. 5. 2000 další výkaz nedoplatků č. 3180/2000, kterým stěžovateli předepsala uhradit sníženou částku ve výši 133 265 Kč. Tento výkaz nedoplatků mu byl doručen dne 26. 5. 2000. Protože stěžovatel uvedenou pohledávky ve výši stanovenou výkazem nedoplatků neuhradil, podala žalovaná dne 15. 8. 2001 návrh na výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí podle výkazu nedoplatků ze dne 24. 5. 2000, č. 3180/2000, který Obvodní soud pro Prahu 3 nařídil svým usnesením ze dne 21. 9. 2001, č. j. 23 E 1294/2001-4. Během tohoto řízení byla uhrazena pohledávka ve výši 30.000,- Kč. Většina ostatních věcí byla z výkonu rozhodnutí vyloučena a ke zbývající částce byl nařízený výkon rozhodnutí zastaven usnesením Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 2. 10. 2008, č. j. 23 E 1294/2001-53, neboť výtěžek z prodeje movité věci by byl nižší, než náklady na provedení tohoto výkonu rozhodnutí. Dne 20. 4. 2009 byl zahájen správní výkon rozhodnutí výzvou k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě a dne 17. 6. 2009 byl vydán exekuční příkaz na účet stěžovatele. Stěžovatel dne 26. 10. 2009 podal námitku, v níž namítl promlčení pohledávky stanovené výkazem nedoplatků č. 3180/2000. Výše citovaným rozhodnutím žalovaná tuto námitku ze shora uvedených důvodů zamítla.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému usnesení přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

Stěžovatel v kasační stížností namítal nesprávné právní posouzení promlčení dluhu na pojistném.

Klíčovou otázkou v dané věci je jednak to, zda běh promlčecí doby podle § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. pro vymáhání pojistného je možné počítat od okamžiku vydání výkazu nedoplatků, a jednak to, zda promlčecí doba běží i po dobu vykonávacího řízení vedeného soudem či nikoli.

Ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb. stanoví, že *právo předepsat dlužné pojistné se promlčuje za 10 let ode dne splatnosti. Byl-li proveden úkon ke zjištění výše pojistného*

nebo jeho vyměření, plyne nová promlčecí lhůta ode dne, kdy se o tom plátce pojistného dozvěděl. Odstavec 2 ve znění s účinností od 1. 1. 2009 uvádí, že *právo vymáhat pojistné se promlčuje za 10 let od právní moci platebního výměru, jímž bylo vyměřeno. Promlčecí doba neběží po dobu řízení u soudu.*

Podle ustanovení § 104g odst. 1 věta první zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákona č. 582/1991 Sb."), *okresní správa sociálního zabezpečení může předepsat dlužné částky na pojistném a penále k úhradě též výkazem nedoplatků*. Podle odstavce 2 věty první téhož ustanovení *výkaz nedoplatků je vykonatelný dnem vyhotovení*. Odstavec 5 tohoto ustanovení poté uvádí, že *na řízení o vydání výkazu nedoplatků se nevztahuje správní řád.* Podle § 104h zákona č. 582/1991 Sb. *vykonatelná rozhodnutí ve věcech pojistného a vykonatelné výkazy nedoplatků jsou titulem pro soudní nebo správní výkon rozhodnutí. Správní výkon rozhodnutí ve věcech pojistného provádí ten orgán, který rozhodnutí vydal v prvním stupni řízení; to platí obdobně pro výkazy nedoplatků.*

Nejvyšší správní soud považuje nejprve za nutné odlišit právo předepsat dlužné pojistné upravené § 18 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb. od práva vymáhat vyměřené pojistné upravené v odstavci 2 tohoto ustanovení. Předepsáním dlužného pojistného je nutné rozumět stanovení výše pojistného, které mělo být za dané konkrétní období odvedeno, přičemž promlčecí doba pro toto stanovení počíná okamžikem splatnosti stanovovaného dlužného pojistného, případně od provedení kvalifikovaného úkonu k jeho zjištění nebo vyměření. Předepsání je tedy stanovení, resp. zjištění a vyměření dlužného pojistného, které mělo být k určitému dni odvedeno (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2004, č. j. 2 As 81/2003 - 48). Protože stěžovateli bylo pojistné za období od 1. 7. 1997 od 31. 7. 1999 stanoveno v celkové výši výkazem nedoplatků ze dne 2. 8. 1999, který mu byl doručen 20. 9. 1999, bylo předepsáno před uplynutím uvedené promlčecí doby. Naproti tomu vymáháním vyměřeného pojistného se rozumí postup sloužící k vynucení splnění, tj. zaplacení stanoveného dlužného pojistného na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení. Právu vymáhat stanovené pojistné se podle § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. lze s úspěchem bránit po uplynutí v zákoně stanovené doby 10 let, která počíná běžet okamžikem nabytí právní moci platebního výměru, kterým bylo vyměřeno, avšak neběží po dobu řízení u soudu.

V této souvislosti je podstatné, že podle § 104g zákona č. 582/1991 Sb. lze výši dlužného pojistného stanovit nejen platebním výměrem, ale i výkazem nedoplatků, který je podle § 104h zákona č. 589/1992 Sb. titulem pro soudní nebo správní výkon rozhodnutí. Lze-li tedy podle citovaných ustanovení předepsat k úhradě dlužné pojistné výkazem nedoplatků, je nezbytné na výkaz nedoplatků nahlížet pro účely plynutí promlčecí lhůty podle § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. shodně jako na platební výměr, tj. aby i od okamžiku vydání výkazu nedoplatků plynula promlčecí lhůta práva vymáhat předepsané pojistné. Opačný přístup by totiž nedůvodně znemožňoval uplatnit plátci pojistného námitku promlčení a takový výklad by nemohl být ani pro stěžovatele příznivý. Není totiž žádného důvodu, aby v tomto směru bylo na výkaz nedoplatků nahlíženo jinak než na platební výměr. Tento závěr ostatně zaujal již Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 28. 7. 1999, sp. zn. 20 Cdo 437/1999, kde k této otázce uvedl, že *„platebním výměrem" ve smyslu § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. je nejen rozhodnutí podle § 104c zákona č. 582/1991 Sb., ale také výkaz nedoplatků, neboť jím lze rovněž vyměřit platební povinnost u dlužného a penále (§ 104g zákona č. 582/1991 Sb.).* Bylo-li tedy dlužné pojistné předepsáno formou

výkazu nedoplatků, promlčuje se právo jej vymáhat za 10 let od uplynutí 8 denní lhůty pro podání námitek po jeho doručení, příp. od doručení rozhodnutí okresní správy sociálního zabezpečení o námitkách podaných proti němu či marnému uplynutí 30 denní lhůty. Ustanovení § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. totiž určuje počátek promlčecí doby od právní moci platebního výměru, jímž bylo vyměřeno dlužné pojistné. Protože ze shora uvedeného vyplývá, že lze vyměřit dlužné pojistné i výkazem nedoplatků, avšak právní moc výkazu nedoplatků není žádným právním předpisem výslovně upravena, je nutné přistupovat k námitkovému řízení proti výkazu nedoplatků obdobně jako k odvolání proti platebnímu výměru. Takový výklad podle Nejvyššího správního soudu ostatně koresponduje i se zněním § 18 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb. Na tento závěr nemá žádný vliv skutečnost, že výkaz nedoplatků je vykonatelný okamžikem, resp. dnem vyhotovení (§ 104g odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.), neboť vykonatelnost a právní moc nejsou totožné instituty a nemusí zákonitě nastat ve stejný okamžik, byť tomu tak mnohdy je. Přitom je nutné zdůraznit, že výkaz nedoplatků byl do 31. 12. 2003 vykonatelný doručením a nebylo proti němu možné podat námitky. Proto se právo vymáhat pojistné předepsanými výkazy nedoplatků vydanými do té doby, tj. oběma posuzovanými výkazy nedoplatků, promlčuje od dne jejich doručení.

Otázkou, zda je žalovaná oprávněna vydávat opakovaně výkaz nedoplatků ve vztahu ke stejným časovým obdobím a stejnému dlužníkovi, se pak zdejší soud zabýval v rozsudku ze dne 31. 7. 2007, č. j. 4 Ads 62/2006 - 63 (dostupný na www.nssoud.cz), v němž konstatoval, že výkaz nedoplatků je vlastně jakýmsi přehledem nezaplacených částek za určité období a k určitému dni, takže poslední výkaz nedoplatků obsahuje všechny skutečnosti za předcházející období, a svou podstatou tedy nahrazuje dřívější výkazy nedoplatků. Přestože zákon č. 582/1991 Sb. výslovně neupravuje možnost zrušit dřívější výkazy nedoplatků na základě aplikace klausule rebus sic stantibus (vydáním nového výkazu nedoplatků při změně výše dlužné částky), vyvstává tato možnost ze samotného charakteru výkazu nedoplatků. I z hlediska právní jistoty je na místě předchozí výkazy nedoplatků zrušit, aby bylo najisto postaveno, že poslední výkaz nedoplatků je jediným vykonatelným exekučním titulem. V tomto směru tedy obstojí postup žalované, který po uhrazení částky 5100 Kč vydala dne 24. 5. 2000, č. 3180/2000 výkaz nedoplatků s aktuálně dlužnou částkou pojistného, který byl vykonatelný.

Zásadní otázkou v dané věci tedy je, zda tento následně vyhotovený výkaz nedoplatků ze dne 24. 5. 2000, č. 3180/2000 je úkonem, jímž bylo vyměřeno dlužné pojistné ve smyslu § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. a od nějž plyne promlčecí doba pro jeho vymáhání, anebo zda dlužné pojistné bylo vyměřeno již prvním výkazem nedoplatků ze dne 2. 8. 1999 vydaným ve věci, kterým byla stanovena výše pojistného, které mělo být odvedeno za období od 1. 7. 1997 od 31. 7. 1999. Pro řešení této otázky je třeba vyložit, co se rozumí pojmem „vyměření“ pojistného, neboť od něj počíná plynout promlčecí doba pro vymáhání pojistného. Podle Nejvyššího správního soudu je nutné za úkon, kterým bylo pojistné vyměřeno podle § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. považovat takový úkon, kterým bylo pojistné předepsáno podle § 18 odst. 1 citovaného zákona. Jak již bylo výše vyloženo, předepsáním dlužného pojistného se rozumí stanovení nebo-li zjištění výše pojistného, které mělo být za dané konkrétní období odvedeno. Úkon ke zjištění výše pojistného nebo jeho vyměření musí mít za cíl zjištění dosud chybějících skutkových informací či jejich shromáždění ke zjištění neodvedeného pojistného za určité období, nikoli pouze informace o výši nesplacené dlužné částky pojistného vycházející z již

zjištěného pojistného (obdobně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2004, č. j. 2 As 81/2003 - 48).

Ze znění § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. ve spojení s § 104g zákona č. 582/1991 Sb. vyplývá, že úkonem, kterým byla vyměřena výše dlužného pojistného v daném právním režimu, může být pouze platební výměr nebo výkaz nedoplatků. Pouhé sdělení údaje o aktuální výši dlužné částky totiž zajisté není vyměřením dlužného pojistného. Proto za určující individuální správní akt, od jehož vydání se počítá běh promlčecí lhůty k právu vymáhat pojistné, je třeba považovat takový individuální správní akt, kterým byla **poprvé** náležitě vyčíslena výše pojistného, jež měla být za stanovené období odvedena.

Jak již bylo výše vyloženo, ustanovení § 18 zákona č. 589/1992 Sb. odlišuje dobu, po kterou lze dlužné právo předepsat, a dobu, po kterou lze takto předepsané právo vymáhat. Orgány sociálního zabezpečení tedy mohou činit po dobu 10 let od splatnosti pojistného úkony k předepsání dlužného pojistného, aniž by vůči nim mohla být úspěšně vznesena námitka promlčení (za určitých podmínek se tato lhůta přerušuje), a následně může takto předepsané dlužné pojistné vymáhat po dobu 10 let (do této doby se nezapočítává doba řízení u soudu). Z toho tedy vyplývá, že (nenastala-li žádná ze skutečností majících za následek přerušení či stavení promlčecí doby) je nejvyšší možná doba pro vymáhání pojistného do 20 let od vzniku primární povinnosti odvést pojistné, avšak zároveň nesmí ani předepsání, ani následné vymáhání pojistného, každé samo o sobě, trvat déle než 10 let (nenastanou-li předvídané výjimky). V nyní posuzované věci bylo dlužné pojistné předepsáno výkazem nedoplatků ze dne 2. 8. 1999, neboť obsahovalo výši dlužného pojistného. Takto zjištěná výše dlužného pojistného nebyla nijak zpochybněna a nebyly učiněny ani jiné úkony ke zjištění jiné výše, které by podle § 18 odst. 1 věta druhá zákona č. 589/1992 Sb. měly za následek přerušení běhu této lhůty a byla by jimi vyměřena jiná výše pojistného, která měla být odvedena za posuzované období. Od tohoto výkazu nedoplatků ze dne 2. 8. 1999, kterým bylo pojistné předepsáno, resp. Od 20. 9. 1999, kdy byl doručen, tedy plyne lhůta pro jeho vymáhání. Žalovaná a městský soud se tedy mýlí, považuje-li za okamžik, od nějž běží právo vymáhat předepsané pojistné až okamžik doručení výkazu nedoplatků ze dne 24. 5. 2000, který obsahoval odlišnou částku dlužného pojistného pouze v důsledku splacení části dlužného pojištění stěžovatelem.

Druhou klíčovou otázkou ve věci je, zda promlčecí doba běží i po dobu vykonávacího řízení vedeného soudem či nikoli. Ustanovení § 18 odst. 2 věta druhá zákona č. 589/1992 Sb. uvádí, že *promlčecí doba neběží po dobu řízení u soudu.* Podle Nejvyššího správního soudu znění § 18 odst. 2 věty druhé zákona č. 589/1992 Sb. je třeba vyložit tak, že promlčecí doba neběží jak po dobu řízení „nalézacího“ o sporné existenci či výši dlužného pojistného, tak ani po dobu řízení vykonávacího. Citované ustanovení hovoří totiž obecně o řízení u soudu a nijak v rámci tohoto řízení nevyděluje jeho určitou část. Za soudní řízení se přitom podle § 2 občanského soudního řádu považuje jak rozhodování sporů a jiných věcí, tak provádění výkonu rozhodnutí, která nebyla splněna dobrovolně. Podle § 251 ve spojení s § 274 odst. 1 písm. f) občanského soudního řádu se soudní výkon rozhodnutí provádí i k výkonu výkazu nedoplatků.

Nejvyšší správní soud však upozorňuje, že tato druhá věta se stala součástí zákona č. 589/1992 Sb. až v důsledku novelizace provedené zákonem č. 189/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění, ve znění

pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 189/2006 Sb.“), který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2009. Na posuzovanou situaci je proto třeba aplikovat zákon č. 589/1992 Sb. platný a účinný do tohoto data, tj. ve znění „*právo vymáhat pojistné se promlčuje za 10 let od právní moci platebního výměru, jímž bylo vyměřeno*“, neboť soudní výkon rozhodnutí k tomuto datu již ani neprobíhal. Otázkou tedy je, zda i před 1. 1. 2009 se po dobu řízení u soudu stavěl běh promlčecí doby; nebo-li, zda novelizace zákonem č. 189/2006 Sb. přinesla nové pravidlo či jen výslovně potvrdila a vyjasnila stávající právní úpravu. Nejvyšší správní soud shledal, že zákon č. 589/1992 Sb. neobsahoval (a ani ve stávajícím znění neobsahuje) úplnou úpravu běhu promlčecí doby práva vymáhat pojistné. Není-li za této situace možné ustanovení náležitě aplikovat, je třeba zkoumat, zda existuje právní úprava (ustanovení zákona), která podrobněji upravuje běh promlčecí doby po dobu řízení u soudu. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že tuto problematiku je třeba vyložit za pomocí analogie legis podle § 100 až 114 občanského zákoníku, který je obecným předpisem upravující institut promlčení, obsahující v sobě i pravidla pro běh promlčecí doby po dobu řízení u soudu. Na danou otázku je tak nutné aplikovat také § 112 občanského zákoníku, zejména větu druhou, podle kterého *uplatní-li věřitel v promlčecí době právo u soudu nebo u jiného příslušného orgánu a v zahájeném řízení řádně pokračuje, promlčecí doba od tohoto uplatnění po dobu řízení neběží. To platí i o právu, které bylo pravomocně přiznáno a pro které byl u soudu nebo u jiného příslušného orgánu navržen výkon rozhodnutí.* Podle stávající judikatury má účinky stavení běhu promlčecí doby návrh na exekuci soudně přiznaného práva analogicky také v těch případech, kdy k výkonu rozhodnutí může dojít na základě jiného titulu (§ 274 o. s. ř.).

K tomuto názoru ostatně dospěl opakovaně také Nejvyšší soud České republiky ve svých rozhodnutích vztahujících se k běhu promlčecí doby, v nichž shledal, že při výkladu otázky běhu promlčecí doby (lhůty) pro vymáhání pojistného je třeba vycházet z § 112 věty druhé občanského zákoníku, a proto za dané situace nedochází k uplynutí promlčecí doby (viz usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13. 4. 2005, sp. zn. 21 Cdo 1940/2004, usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 20. 7. 2006, sp. zn. 20 Cdo 2219/2005 či usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 15. 7. 2010, sp. zn. 20 Cdo 2689/2008). Podle Nejvyššího správního soudu tak na danou věc nemá žádný vliv skutečnost, že došlo ke změně právní úpravy, protože současné znění § 18 odst. 2 zákona č. 589/1991 Sb. ve znění zákona č. 189/2006 Sb. upravující promlčení práva vymáhat pojistné pouze přesněji zakotvuje (byť nikoli zcela jasně a komplexně, jak vyplývá z výše uvedeného a ze stěžovatelovy námitky) pravidla týkající se běhu promlčecí doby.

Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že došlo ke stavení promlčecí doby po dobu vykonávacího soudního řízení i přesto, že nařízený soudní výkon rozhodnutí byl podle § 268 odst. 1 písm. e) o. s. ř. zastaven usnesením Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 2. 10. 2008, č. j. 23 E 1294/2001-53, neboť výtěžek z prodeje movité věci by byl nižší, než náklady na provedení tohoto výkonu rozhodnutí. Soudní řízení totiž nebylo zastaveno proto, že oprávněný řádně nepokračoval v zahájeném řízení, neboť se oprávněný na bezvýslednosti výkonu rozhodnutí nepodílel. V řízení totiž řádně pokračuje i ten účastník, soudního řízení, který součinnost se soudem v řízení sám nevyvíjí, svými úkony však nebrání průběhu jeho řízení a ani jeho skončení rozhodnutím soudu ve věci či schválením soudního smíru. Skutečnost, že se návrh na výkon exekučního titulu stal bezvýsledným pro nedostatek majetku povinného (stěžovatele) totiž není možné považovat za situaci, v níž by oprávněná (žalovaná) v řízení řádně nepokračovala. Tento právní názor setrvale zastává i judikatura Nejvyššího soudu České republiky (viz např. jeho usnesení ze dne 31.

5. 2011, sp. zn. 20 Cdo 1272/2010, či jeho usnesení ze dne 12. 8. 2010, sp. zn. 20 Cdo 2663/2010, které shodně odkazují na rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 25. 1. 1976, sp. zn. 4 Cz 8/76, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod R 32/1978 civ., č. sešitu 9-10/1978, jehož závěry jsou podle Nejvyššího soudu České republiky použitelné i v současné době).

Z výše uvedeného vyplývá, že dlužné pojistné za období od 1. 7. 1997 od 31. 7. 1999 bylo předepsáno výkazem nedoplatků ze dne 2. 8. 1999, tedy zjevně v 10 leté promlčecí lhůtě. Toto dlužné pojistné bylo podle tehdejší výše vyložené právní úpravy vyměřeno dne 20. 9. 1999, kdy byl stěžovateli doručen výkaz nedoplatků ze dne 2. 8. 1999. Od 20. 9. 1999 tak běžela promlčecí doba, která se stavěla dne 15. 8. 2001, kdy byl doručen Obvodnímu soudu pro Prahu 3 návrh na výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí (který byl nařízen 24. 5. 2000), a dále pokračovala po právní moci usnesení Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 2. 10. 2008, kdy byl nařízený výkon rozhodnutí zastaven. Promlčecí doba poté běžela do 17. 6. 2009, kdy byl vydán exekuční příkaz na účet stěžovatele. Protože promlčecí doba běžela pouze od 20. 9. 1999 do 15. 8. 2001 a od právní moci usnesení Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 2. 10. 2008 do dne 17. 6. 2009, tj. necelé tři roky, nedošlo k promlčení nezaplaceného dlužného pojistného.

Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud shledal námitku stěžovatele jako nedůvodnou, a ztotožnil se tak se závěrem městského soudu, který uvedl, že právo žalované vymáhat dlužné pojistné ve smyslu § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. nebylo promlčeno. Přestože tedy Nejvyšší správní soud přisvědčil první stěžovatelově námitce týkající se okamžiku, od něhož plyne promlčecí doba k uplatnění práva vymáhat pojistné, tj. od doručení výkazu nedoplatků ze dne 2. 8. 1999 (20. 9. 1999), neměla tato dílčí nesprávně posouzená otázka vliv na správnost závěru o tom, že právo vymáhat pojistné nebylo promlčeno. Nejvyšší správní soud tak shledal, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nelze náhradu nákladů řízení v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. června 2011

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu